

سعیده هدائی ، کارشناس آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی، بجنورد خیابان قیام ۱۲-۱۶ متری

ابوذر ۵- پلاک ۲۴

موسی صابری، فوق لیسانس آبخیزداری، مدیر کل اداره کل منابع طبیعی خراسان شمالی

تلفن نویسنده اول: ۲۲۲۷۲۷۵ ۰۵۸۴ Email:irtabeeat@yahoo.com

عنوان مقاله: بررسی مهار سیلاب و پخش آن بر روی عرصه های مستعد در استان خراسان شمالی با

هدف تغذیه سفره های آب زیرزمینی با روش استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی

چکیده:

استان خراسان شمالی از نظر اقلیمی در ناحیه خشک و نیمه خشک واقع شده است. ۵۰ درصد از مساحت این استان دارای آب و هوای نیمه خشک متوسط و شدید می باشد. توزیع نامناسب مکانی و زمانی بارندگی و فقر پوشش گیاهی سبب شده است نزولات جوی همه ساله به صورت سیلابهای مخرب خسارات هنگفتی به سرمایه های جانی و مالی استان وارد سازد. این استان در فاصله سالهای ۱۳۷۰-۱۳۳۰ از لحاظ خسارات سیل در کشور رتبه دوم را داشته است همچنین از ۹/۴ میلیارد متر مکعب کسری مخزن آب در سطح کشور این استان بیشترین کسری مخزن را دارد و این یک خطر جدی می باشد. از طرفی در نقاط زیادی از حوضه های آبخیز استان عرصه های مناسب با رسوبات دانه درشت جهت مهار ، انباشت و پخش سیلاب بر روی مخروط افکنه های نفوذپذیر و در نتیجه مقابله با خسارات سیل ، تغذیه و تقویت سفره های آب زیرزمینی و احیاء مراتع و جنگلها وجود دارد.

در این مقاله پتانسیلهای بهره وری از سیلاب با شناسایی نهشته های کواترنری در گستره استان و بررسی نقشه های موضوعی زمین شناسی و ژئومورفولوژی، ارزیابی و قابلیت اراضی ، شیب ، تدقیق با تصاویر ماهواره ای TM همچنین کنترل صحرایی و لحاظ شاخصهای سیلخیزی ، ضخامت آبرفت و اقتصادی و اجتماعی، شناسایی و در نهایت ۳۵ مکان از استان خراسان شمالی با وسعت ۷۳،۰۰۰ هکتار مشخص گردید.

واژگان کلیدی: استان خراسان شمالی، بهره وری ، پخش سیلاب